

BYGGÐASTOFNUN

Ákvörðun Á-9/2024

Breyting á fyrirkomulagi póstafréiðslu Íslandspóstsh ohf. í Grundarfirði

1. MÁLSMEÐFERÐ

(1) Með tölvuskeyti, dagsettu 29. febrúar 2024, tilkynnti Íslandspóstur ohf. (hér eftir ÍSP) um fyrirhugaðar breytingar á fyrirkomulagi póstafréiðslu fyrirtækisins í Grundarfirði en pósthús hefur verið rekið þar í samvinnu við Samkaup. Í erindi fyrirtækisins kom fram að sambærilegar breytingar verði gerðar víða um landið og taki bæði til afgreiðslustaða sem reknir hafa verið í samstarfi við þriðja aðila sem og afgreiðslustaða sem reknir hafa verið af ÍSP.

(2) Í tilkynningu ÍSP kom fram að í tengslum við fyrirhugaðar breytingar hafi stjórnendur fundað með sveitarstjórnnum/bæjarstjórnunum á þeim stöðum þar sem ÍSP mun breyta aðgengi að þjónustu fyrirtækisins.

(3) Í stað þess að reka sérstakan afgreiðslustað í bæjarfélaginu hefur verið sett upp póstbox þar sem hægt er að sækja skráðar sendingar og póstleggja póstsendingar, en afhending póstsendinga og umsýsla í kringum skráðar sendingar hefur verið eitt meginhlutverk hefðbundinna afgreiðslustaða.

(4) Ákvæði 5. gr. reglna nr. 504/2003 um staðsetningu afgreiðslustaða ofl. setja ákveðinn ramma varðandi þau atriði sem Byggðastofnun ber að líta til ef tilkynning berst frá alþjónustuveitanda um að leggja eigi niður afgreiðslustað eða breyta fyrirkomulagi afgreiðslustaðar. Í 4. mgr. er að finna heimildarákvæði fyrir Byggðastofnun til að leita umsagnar sveitastjórna varðandi þau atriði sem talin eru upp í 2. mgr. 5. gr.

(5) Með vísan til 4. mgr. 5. gr. reglna nr. 504/2003 óskaði Byggðastofnun eftir með bréfi, dagsettu 14. mars 2024, að bæjarstjórn Grundarfjarðar skilaði inn umsögn um erindi Íslandspóstis sem taki a.m.k. til þeirra atriða sem sett eru fram í 2. mgr. 5. gr.

(6) Bæjarráð Grundarfjarðarbæjar bókaði eftirfarandi á fundi sínum þ. 22. mars sl.:

„Þann 13. mars kynntu fulltrúar Póstsins breytingar á afgreiðslu sinni í Grundarfirði á fjarfundi með fulltrúum bæjarins. Lögð fram ýmis gögn og ósk Byggðastofnunar um umsögn bæjarins vegna boðaðra breytinga Íslandspóstis á póstafrgiðslu í Grundarfirði. Bæjarráð hefur ýmsar spurningar um þessi áform og óskar eftir öðrum fundi með fulltrúum Póstsins áður en erindi Byggðastofnunar verður svarað.“

(7) Ekki hafa borist frekari athugasemdir frá sveitarfélaginu vegna málsins.

2. NIÐURSTAÐA BYGGÐASTOFNUNAR

(8) Í 1. gr. laga nr. 98/2019 um pósthjónustu kemur fram að markmið laganna sé að stuðla að hagkvæmri, virkri og áreiðanlegri pósthjónustu um land allt til að tryggja notendum aðgang að alþjónustu eins og hún er skilgreind á hverjum tíma.

(9) Í 1. tl. 1. mgr. 4. gr. sömu laga er skilgreint að *afgreiðslustaður* sé aðstaða, t.d. húsnaði, bifreið, eða sjálfvirkur afgreiðslukassi þar sem einstaklingar og lögaðilar geta fengið pósthjónustu.

(10) Eitt af meginatriðum frumvarps til laga um pósthjónustu, sem varð að lögum nr. 98/2019, var að með því hafi verið opnað eins mikið og talið er ásættanlegt á sveigjanleika markaðsaðila til að breyta þjónustufyrirkomulagi til kostnaðarlækkunar og/eða tekjuauka, beint eða á grundvelli reglugerðarheimilda.

„Þessi viðleitni er rauður þráður í frumvarpinu, þ.e. að koma ekki í veg fyrir nauðsynlegan sveigjanleika fyrir stjórnvöld og markaðsaðila til að bregðast við markaðspróun og öðrum áskorunum sem ógnað geta lágmarkspósthjónustu á hverjum tíma.“¹

(11) Í 7. gr. reglugerðar um alþjónustu nr. 400/2020 er fjallað um umfang alþjónustu og þar segir:

Eftirfarandi þjónusta fellur undir alþjónustu:

- *Aðgangur að afgreiðslustað, þ.e. aðstöðu í húsnaði, bifreið, sjálfvirkum afgreiðslukössum eða póstkössum.*

---

¹ Kafli 6: Mat á áhrifum <https://www.althingi.is/altxt/149/s/0293.html>

- *Almennur útburður, innan alþjónustu, skal vera að lágmarki tvisvar í viku nema kringumstæður eða landfræðilegar aðstæður hindri slíkt.*

Póstþjónusta, en til hennar teljast:

- *Rekjanlegar sendingar og tryggðar sendingar.*
- *Bréf allt að 2 kg.*
- *Pakkar upp að 10 kg innanlands.*
- *Pakkar upp að 20 kg milli landa.*
- *Sendingar fyrir blinda og sjónskerta allt að 2 kg.*

(12) Í 1. tl. 1. mgr. 4. gr. laga um pósthjónustu er tilgreint að *afgreiðslustaður* sé aðstaða, t.d. húsnæði, bifreið, eða sjálfvirkur afgreiðslukassi þar sem einstaklingar og lögaðilar geta fengið pósthjónustu eins og áður segir.

(13) Ein meginskylda ÍSP sem alþjónustuveitanda er að afhenda bréf og böggla til skráðs viðtakanda sem og að móttaka bréf og böggla til pósthæferðar frá viðskiptavinum sínum.

(14) Engin breyting er boðuð af hálfu ÍSP varðandi útburð pósthendinga á svæðinu. Bréfastur verður áfram borinn út af starfsmönnum ÍSP og bögglafastur verður keyrður til viðtakanda eða afhentur í pósthúsi. Breytingin felst eingöngu í þeim þætti starfseminnar er varðar móttöku sendinga á sérstökum afgreiðslustað (pósthúsi).

(15) Þær breytingar á fyrirkomulagi pósthafgreiðslu sem ÍSP hefur tilkynnt um að verði með lokun pósthúss fyrirtækisins í Grundarfirði þýða því að ÍSP mun uppfylla sínar alþjónustuskyldur en á annan hátt en áður.

(16) Byggðastofnun telur þær breytingar sem boðaðar eru á fyrirkomulagi alþjónustu ÍSP í Grundarfirði í samræmi við heildarmarkmið laga um pósthjónustu nr. 98/2019, þ.m.t. þær skyldur sem hvíla á fyrirtækinu sem alþjónustuveitanda.

(17) Að öllu framangreindu virtu þá er það niðurstaða Byggðastofnunar að ÍSP sé heimilt að breyta fyrirkomulagi pósthjónustu í Grundarfirði á þann veg sem greinir í erindi fyrirtækisins, að pósthúsi verði lokað og að afgreiðslustaður verði framvegis í bifreið og/eða í sjálfvirkum afgreiðslukassa.

ÁKVÖRÐUNARORÐ

- Byggðastofnun samþykkir beiðni Íslandspósts ohf. dagsetta 29. febrúar 2024, og heimilar fyrirtækinu að loka póstafréiðslu fyrirtækisins í pósthúsi í Grundarfirði og staðfestir jafnframt að alþjónustuskyldur fyrirtækisins eru uppfylltar.
- Ákvörðun þessi er kæránleg til úrskurðarnefndar fjarskipta- og póstmála, sbr. 42. gr. laga nr. 98/2019. Kæran skal berast úrskurðarnefnd innan fjögurra vikna frá því viðkomandi varð kunnugt um ákvörðun Byggðastofnunar. Um meðferð kæru vegna ákvarðana Byggðastofnunar skulu gilda sömu málsmeðferðarreglur og kveðið er á um í 20. gr. laga nr. 75/2021 um Fjarskiptastofu auk ákvæða reglugerðar nr. 36/2009 um úrskurðarnefnd fjarskipta- og póstmála. Samkvæmt 4. mgr. 20. gr. laga nr. 75/2021 getur aðili einnig borið ákvörðun Byggðastofnunar beint undir dómstóla án þess að mál sé fyrst borið undir úrskurðarnefnd. Slíkt mál skal höfðað innan þriggja mánaða frá því að viðkomandi fékk vitneskju um ákvörðun stofnunarinnar. Málshöfðun frestar ekki réttaráhrifum ákvarðana stofnunarinnar. Málskot beint til dómstóla hindrar að úrskurðarnefnd sé heimilt að taka kæru til málsmeðferðar.

Sauðárkrókur 10. júní 2024

Hjalti Árnason

Arnar Már Elíasson